ಕರ್ನಾಟಕದ ಹಿರಿಮೆ – ಕೃಷಿಯ ಮೇಲ್ಮೆ

ಪ್ರಾ। ವೀ. ಚ. ಹಿತ್ತಲಮನಿ, ಕೃಷಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ, ಬೆಂಗಳೂರು.

ಕರ್ನಾಟಕದ ಮಹಿಮೆ ವರ್ಣಿಸಿದಷ್ಟು ಅಸದಳ. ಕರ್ನಾಟಕದ ಪುಣ್ಯಭೂಮಿ ರತ್ನಗರ್ಭೆ. ಕರ್ನಾಟಕದ ವಸುಂಧರೆ ಅನುಪಮ ಸುಂದರಿ : ಸರ್ವಸಂಪತ್ತಿನ ಅಧಿದೇವತೆ. ಕರ್ನಾಟಕದ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಉಜ್ವಲ ಪರಂಪರೆ ಹೊಂದಿದೆ. ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸತ್ವತುಂಬಿ ಬೆಳೆದು ಬಂದಿದೆ. ಶಿಲ್ಪ ಕಲೆ ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿಯೇ ಅತ್ಯುಚ್ಚಮಟ್ಟದ್ದು. ಕರ್ನಾಟಕ, ಧರ್ಮದ ಪತಾಕೆ ಎತ್ತಿಹಿಡಿದ ನಾಡು. ಋಷಿಪುಂಗವರು, ಧರ್ಮದ್ರಷ್ಟಾರರು, ಜ್ಞಾನವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು, ಶರಣವರೇಣ್ಯರು ದಾಸ ಶ್ರೇಷ್ಠರು, ದಾರ್ಶನಿಕರು ರಾಜಕಾರಣದುರಂಧರರು, ಸಮಾಜ ಸುಧಾರಕರು, ಹುಟ್ಟಿಬೆಳೆದ ಬೀಡು. ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಗಳು ಹಲವಾರು ಉದಯಿಸಿ ಪ್ರಜ್ವಲಗೊಂಡು ಮೆರೆದ ನಾಡು. ಜನತೆ ಉಜ್ವಲ ತೇಜೋವಂತರಾಗಿ, ಸುಖಸಂಪತ್ತಿನಿಂದ ನಲಿದಾಡಿದ ನಲುನಾಡು. ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲ ಕಾರಣ ಕರ್ನಾಟಕದ ನೆಲ, ನೀರು, ಗಾಳಿ ಬೆಳಕು. ಕರ್ನಾಟಕದ ಭೌಗೋಲಿಕ ಸ್ಥಾನ, ಭೂಮೇಲ್ಮೈಲಕ್ಷಣ, ಹವಾಗುಣ, ಆದರ ಪ್ರಜ್ವಲತೆಗೆ, ಉಜ್ವಲತೆಗೆ, ಹಿರಿಮೆ, ಹೆಮ್ಮೆಗಳಿಗೆ ಮೂಲಕಾರಣಗಳು. ಸಸ್ಯಶ್ಯಾಮಲೆಯಾಗಿ ಸಮೃದ್ಧನಾಡೆಂದು ಪ್ರಖ್ಯಾತಿ ಪಡೆಯಲೂ ಇವೇ ಕಾರಣಗಳು.

ಕೃಷಿ ಕನ್ನಡಿಗರ ಕಾಯಕ

ವ್ಯವಸಾಯ ಕನ್ನಡಿಗರ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯ ವಿಕಸೇವ ಜೀವನೋಪಾಯದ, ಆಟ್ಟಹಾಸ ವೈಭವಗಳ ಮೂಲ ಉದ್ಯೋಗವಾಗಿ ಎಂದಿನಿಂದಲೂ ಬೆಳೆದು ಬಂದಿದೆ. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಕರ್ಮಯೋಗಿಗಳಾದ ನೇಗಿಲುಯೋಗಿಗಳೇ ಎಂದಿನಿಂದಲೂ ಅಧಿಕ. ನಾಡಿನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಹೊಲಗಳಲ್ಲಿ ದುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದ ಅಜಾನುಬಾಹು, ಗಡುಸು ದೇಹಿ, ಕೆಚ್ಚೆದೆಯ ರೈತರು ಪ್ರಸಂಗ ಬಿದ್ದಾಗ ನಾಡಿನ ಭದ್ರತೆಗೆ ಕಲಿಗಳಾಗಿ ಕಲಿತನದಿಂದ ಕಾದಲೂ, ಹಿಂದು ಮುಂದು ನೋಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಬಾರುಕೋಲು ಬೀಸಿದ ಕೈಗಳೇ ಖಡ್ಗ ಝಳಪಿಸುತ್ತಿದ್ದುವು. ಮಣ್ಣಿನ ಧೂಳಿನಲ್ಲಿ ಧೂಳು ಕಣಗಳಾದ ರೈತ ಸಿಂಹಾಸನವನ್ನು ಏರುವ ಕ್ಷಾತ್ರ ತೇಜ ಪಡೆದಿದ್ದರು. ಕರ್ನಾಟಕದ ಹೆಮ್ಮೆಯ ವಿಜಯನಗರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಕಟ್ಟಿಬೆಳೆದರು. ಕೃಷಿಕರು—ಮಣ್ಣಿನ ಹೆಮ್ಮೆಯ ಮಕ್ಕಳು. ಕರ್ನಾಟಕದ ಜೀವಜೀವಾಳ ಹಳ್ಳಿಗಳು. ಕನ್ನಡಿಗರಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮವಾಸಿಗಳೇ ಅಧಿಕ. ಕರ್ನಾಟಕದ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಗ್ರಾಮಗಳ ಸಂಸ್ಕೃತಿ. ಇಂದಿಗೂ ಕೂಡ ಕರ್ನಾಟಕದ ಮೂರೂವರೆ ಕೋಟಿ ಜನತೆಯಲ್ಲಿ ಎರಡೂವರೆ ಕೋಟಿ ಜನ, ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿದ್ದಾರೆ—ಸುಮಾರು ಮುಕ್ಕಾಲು ಪಾಲು. ಇನ್ನುಳಿದ ಒಂದು ಕೋಟಿ ಪಟ್ಟಣವಾಸಿಗಳಿಗೆ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ನೆರವು ನೀಡುವ ಹಲವಾರು ಉದ್ಯೋಗದಂಧೆಗಳೇ ಜೀವನಾಧಾರ.

ಕರ್ನಾಟಕದ ಅಂದ ನಿಸರ್ಗದ ಚಂದ

ಅಪಾರ ಸಾಗರದ ತೆರೆಗಳು ಬಂದು ಅಪ್ಪಳಿಸುವ ತೆಂಗಿನ ಬನಗಳಿಂದ ಶೋಭಿಸುವ ಕಿರುಅಗಲವಾದ ಕರಾವಳಿ ಪಟ್ಟಿ, ಅದಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿದಂತೆ ಎತ್ತರಪರ್ವತದ ಹಾಗೂ ಆಳ ಕೊಳ್ಳಗಳನ್ನು ಆವರಿಸಿ ನಿಂತ ದಟ್ಟಅರಣ್ಯಗಳ ಸದಾ ಹಸುರಿನ ಗುಡ್ಡಬೆಟ್ಟ, ಮಂಗ್ಗುಲಲ್ಲಿಯೇ ಸಮೃದ್ಧ ಬೆಳೆ ಬೆಳೆಯುವ, ಕೆಲವೇ ಕೆಲವು ಗಿಡಮರ ತೋರಿಬರುವ ಗಡಿನಾಡ ಇಳುಕಲು ಪ್ರದೇಶ ಹಾಗೂ ಅದರ ಆಚೆಗೆ, ಕಣ್ಣು ನೋಡುವತನಕ, ಮಟ್ಟ ವಾಗಿರುವ, ಅಲ್ಲೊಂದು ಇಲ್ಲೊಂದು ಮಾತ್ರ ಗಿಡಮರ ಹೊಂದಿರುವ ವಿಸ್ತೃತ ವಿಶಾಲ ಮೈದಾನಗಳು, ಈ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಮನೋಹರವಾದ ಮೇಲ್ಮೈನೋಟ ಒದಗಿಸಿವೆ. ಇದು ಸುಂದರ ನಾಡು. ಕಡಲ ಸೌಂದರ್ಯ ಅತ್ಯಂತ ರಮಣೀಯ. ಅದಕ್ಕೆ ಸಮಾನಾಂತರ ವಾಗಿ ಹಬ್ಬಿನಿಂತ ಸಹ್ಯಾದ್ರಿಬೆಟ್ಟಗಳ ಚೆಲುವು ವರ್ಣಿಸಲಸದಳ. ಅಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ ಇಕ್ಕೆಲಗಳಲ್ಲಿ ಹರಿದು ಸಾಗರಗಳತ್ತ ಹರಿಯುವ ನದಿಗಳು ಅಡ್ಡಬಿದ್ದ ಹಾವುಗಳಂತೆ ತೋರುತ್ತವೆ. ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ನಿಸರ್ಗವೆಲ್ಲ ಹಸುರುಡುಗೆ ಉಟ್ಟು ಶೋಭಾಯಮಾನವಾಗಿರುತ್ತ . ಮಳಾಗಿಯದಿನಗಳಲ್ಲಿ ತಂಬಿದ ತೆನೆಗಳಿಂದ ಬಾಗಿ ನಿಂತ ಬೆಳೆಗಳು, ಭಂಗಾರವರ್ಣಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿ, ನಿಸರ್ಗದ ಅಂದವನ್ನು ಶಿಖರಕ್ಕೇರಿಸುತ್ತವೆ. ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯಿಲ್ಲದಾಗಲೂ ವಿವಿಧ ವರ್ಣಗಳ ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂದೃಶ್ಯ ಚಿತ್ತಾಕರ್ಷಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಸಸ್ಯ ವರಣ ಶೋಭೆಯಿಂದ ವಂಚಿತಳಾದ ಧರಿತ್ರೀ ಆಗ ನಿರಾಭರಣ ಸುಂದರಿಯಂತೆ ಕಂಗೊಳಿ ಸುವಳು. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯಮಧ್ಯ ಕೆಲವೆಡೆ ಸದಾಕಾಲ ನೀರಿರುವ ಕೆರೆಕಟ್ಟೆ, ಹೊಳೆತೊರೆ ಗಳು ನಡುಮಧ್ಯಾಹ್ನದಲ್ಲಿ ಬೆಳ್ಳಿಯಂತೆ ಚಮಕಿಸಿ ಬೆಳಗುತ್ತಿರುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳ ಇಕ್ಕೆಲ ಹಾಗೂ ಕೆಳಬದಿಗಳಲ್ಲಿ ನಡುಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಪಚ್ಚಪಟ್ಟಿಗಳು ಮರುಭೂಮಿಯಲ್ಲಿನ 'ಓಯಾಸಿಸ್' ಗಳಂತೆ ಚಿತ್ತಾಕರ್ಷಕಗಳಾಗಿ ಶೋಭಿಸುತ್ತವೆ.

ಪ್ರಕೃತಿಯಂ ಕೊಡುಗೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಕೃಷಿಯ ಜೀವಾಳ

ಸಮುದ್ರಸಾಮೀಪ್ಯ, ಭೂಮೇಲ್ಮೈಲಕ್ಷಣ, ಹವಾಮಾನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳ ಪರಿಣಾಮ ವಾಗಿ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸ್ಥೂಲವಾಗಿ ಕೆಳಗಿನಂತೆ ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ವಿಭಾಗಗಳು ಏರ್ಪಟ್ಟಿವೆ :

1. ಕರಾವಳಿ ಪ್ರದೇಶ (ಕಡಲತೀರದ ಮೈದಾನಪಟ್ಟಿ)
2. ಘಟ್ಟದ ಪ್ರದೇಶ (ಪರ್ವತಶ್ರೇಣಿ ಪ್ರದೇಶ, ಮಲೆನಾಡು)
3. ಗಡಿನಾಡು (ಮಧ್ಯಾಂತರ ಪ್ರದೇಶ, ಸಂಧಿ ಪ್ರದೇಶ)
4. ಮೈದಾನ ಪ್ರದೇಶ (ಬೈಲುನಾಡು, ಎರೆನಾಡು, ಪ್ರಸ್ಥಭೂಮಿ)

1. ಕರಾವಳಿ ಪ್ರದೇಶ

ಇದನ್ನು ಕಡಲತೀರ ಪ್ರದೇಶವೆಂದೂ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಒಂದು ಕಡೆ ಕಡಲು ; ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಸಹ್ಯಾದ್ರಿ, ಮಲಯಾದ್ರಿ ಪರ್ವತಶ್ರೇಣಿ ; ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿನ 20—30

ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕರಾವಳಿ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕಿಂತ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡದ ಕರಾವಳಿ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಾಂದ್ರಬೇಸಾಯ ತೋರಿಬರುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿನ ಜನನಿಬಿಡತೆಯೂ ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಕಾರಣ.

2. ಘಟ್ಟದ ಪ್ರದೇಶ

ಘಟ್ಟದ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಸಹ್ಯಾದ್ರಿ ಹಾಗೂ ಮಲಯಾದ್ರಿಗಳ ಪರ್ವತಪ್ರದೇಶವೆಂದೂ, ಮಲೆನಾಡೆಂದೂ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಇದರ ಬಹುಭಾಗ ದಟ್ಟ ಅರಣ್ಯದಿಂದ ಕೂಡಿದೆ. ಸಹ್ಯಾದ್ರಿ ಹಾಗೂ ಮಲಯಾದ್ರಿ ಪರ್ವತಶ್ರೇಣಿಗಳಿಗೆ ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟಗಳೆಂದೂ ಹೆಸರು. ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕ ಮಳೆ ಬೀಳುವುದು–300 ರಿಂದ 750 ಸೆ. ಮಿ. (100 ರಿಂದ 250 ಅಂಗಂಲ). ನೈರುತ್ಯ ಮಾನಸೂನ್‌ಗಳಿಂದ ಜೂನ್ ಮಧ್ಯದಿಂದ ಅಕ್ಟೋಬರ್ ತನಕದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಜುಲೈ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಧಿಕ ಮಳೆ. ಇಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯದ ಪೂರ್ವಕ್ಕೂ ಪಶ್ಚಿಮಕ್ಕೂ ಹರಿಯುವ ನದಿಗಳು ಉಗಮ ಹೊಂದಿವೆ. ಸಹ್ಯಾದ್ರಿ ಹಾಗೂ ಮಲಯಾದ್ರಿ ಪರ್ವತಗಳ ಸಾಲು ಉತ್ತರದಿಂದ ದಕ್ಷಿಣಕ್ಕೆ ಸಾಗಿದಂತೆಲ್ಲ ಎತ್ತರವಾಗುತ್ತ ನಡೆದಿವೆ. ಅದಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ಕಾನಿನಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ನಿಬಿಡತೆ ತೋರಿಬರುತ್ತದೆ. ಈ ಪ್ರದೇಶದ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕಾಫಿ, ಏಲಕ್ಕಿ, ರಬ್ಬರಿನ ತೋಟಗಳಿವೆ. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕಾನುಗಳ ಮಧ್ಯೆ 'ಭರಣ'ಗಳಲ್ಲಿ ಅಡಿಕೆ ತೋಟಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿನ ಗದ್ದೆಗಳಲ್ಲಿ ಭತ್ತವನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಅಡಿಕೆ ತೋಟಗಳಲ್ಲಿ ತೆಂಗು, ವೆಣಸು, ಬಾಳೆಗಳು ಉಪಬೆಳೆಗಳು. ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವೆಡೆ ಕಿತ್ತಳೆಹಣ್ಣಿನ ಬೆಳೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಮೇಲ್ಗಡೆಯಲ್ಲಿನ ಏರು ಭೂಮಿಗಳಲ್ಲಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಇಲ್ಲಿಯ ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ ಕಾಡುಮೃಗಗಳ ಕಾಟ ಹೆಚ್ಚು.

ಈ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿನ ಕಾನು ಹಲವಡೆ ಸದಾಹಸುರಾಗಿರುವ ದಟ್ಟ ಮರಗಳಿಂದ ಕೂಡಿರುತ್ತವೆ. ತೇಗು, ಬೀಟಿ, ಹೆದ್ದೇಗ, ಶ್ರೀಗಂಧಗಳೇ ಮೊದಲಾದ ಬಲು ಬೆಲೆಯುಳ್ಳ ಮರಗಳು ಈ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತವೆ. ಬಿದಿರುಬೆತ್ತಗಳೂ ಹೇರಳವಾಗಿ ತೋರಿಬರುತ್ತವೆ. ಈ ಕಾಡುಗಳು ಆನೆ, ಹುಲಿ, ಕಾಡುಕೋಣಗಳೇ ಮೊದಲಾದ ವನ್ಯ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ ಹೆಸರಾಗಿವೆ. ಇಲ್ಲಿಯ ಮಣ್ಣು ಅತ್ಯಂತ ಫಲವತ್ತಾಗಿರುವುದಲ್ಲದೆ ಹೆಚ್ಚು ಸೇಂದ್ರಿಯ ಪದಾರ್ಥದಿಂದ ಕೂಡಿ ಫಲವತ್ತಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಮಳೆ ಬೀಳುತ್ತಿದ್ದರೂ ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ನೀರೇ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ನೀರಾವರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಲ್ಲ. ಮಳೆಯ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿಯೇ ಘಟ್ಟದ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆ ಬೆಳೆಯಬೇಕಾಗುವುದು. ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ದಿನ ಬಿಸಿಲಿನ ದರ್ಶನವೇ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆಗ ಹವ ಅನಾರೋಗ್ಯಕರವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಉಷ್ಣಾಂಶ ಹೆಚ್ಚು. ಆಗ ಕಾನಿನಲ್ಲಿನ ಕುರುಚಲು ಕಂಟಿಗಳೆಲ್ಲ ಒಣಗಿ ಹೋಗುತ್ತವೆ. ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿನ ಅರಣ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಎತ್ತರವಾದ ಹುಲ್ಲು ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಅಧಿಕ ಮಳೆ ಹಾಗೂ ಅನಾರೋಗ್ಯಕರ ಹವಾಮಾನದಿಂದಾಗಿ ದನಕರು, ಕುರಿ ಆಡುಗಳನ್ನು ಸಾಕುತ್ತಿಲ್ಲ. ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಭತ್ತದ ಗದ್ದೆಗಳು ಒಣಗಿ ಬೀಡು ಬಿಟ್ಟಿರುತ್ತವೆ. ಇಲ್ಲಿಯ

ಕಿಲೋಮೀಟರ್ (15 ರಿಂದ 20 ಮೈಲು) ಕಿರುಅಗಲದ ಪಟ್ಟಿಯಿದು. ಪೂರ್ವದಿಂದ ಪಶ್ಚಿಮದೆಡೆಗೆ ಇಳುಕಲಾಗಿದೆ. ಇದು ಮೈದಾನ ಪಟ್ಟಿಯಾಗಿದ್ದರೂ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಸಹ್ಯಾದ್ರಿ ಬೆಟ್ಟಗಳ ಚಾಚು ಇಲ್ಲಿಪೆ ಎತ್ತರವಾಗಿರದ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಬಿಡಿಬೆಟ್ಟಗಳು ತೋರಿಬರುತ್ತವೆ. ಇಲ್ಲಿಯೆ ಮಣ್ಣಿಗೆ ಮೆಕ್ಕಲು ಮಣ್ಣೆಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ನೈಸರ್ಗಿಕವಾಗಿ ಇಲ್ಲಿನ ಭೂಮಿಗಳು ಅಷ್ಟೊಂದು ಫಲವತ್ತಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಸಾರಜನಕದ ಮಟ್ಟ ಸರ್ವಸಾಧಾರಣವಾಗಿದ್ದರೂ ಈ ಮಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ರಂಜಕ ಹಾಗೂ ಅಣುಪೋಷಕಾಂಶಗಳ ಕೊರತೆ ಹೆಚ್ಚು. ಯಶಸ್ವೀ ಬೆಳೆ ಬೆಳೆಯಲು ಪ್ರತಿಬೆಳೆಗೆ ಅಧಿಕ ಗೊಬ್ಬರ ಕೊಡಬೇಕಾಗುವುದು. ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಹುಳಿ ಅಂಶ ಜಾಸ್ತಿ. ಅದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಲು ಸುಣ್ಣ ಹಾಕಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಭತ್ತ, ತೆಂಗು ಈ ಪ್ರದೇಶದ ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆಗಳು. ಅಡಿಕೆ, ಗೋಡಂಬಿ ಹಾಗೂ ಮಾವು ಕೂಡ ಇಲ್ಲಿ ವಿಪುಲವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತವೆ. ವರ್ಷದ ತುಂಬೆಲ್ಲ ಬೆಚ್ಚನೆಯ ಹವೇಯಿರುವುದರಿಂದ ಭತ್ತವನ್ನು ವರ್ಷದ ಮೂರು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ, ಮೇ—ಆಕ್ಟೋಬರ್, ಚಳಿಗಾಲದಲ್ಲಿ ಅಕ್ಟೋಬರ್—ಜನವರಿ ಹಾಗೂ ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಜನವರಿ—ಏಪ್ರಿಲ್ ಅವಧಿಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯಬಹುದು. ಹೀಗೆ ಬೆಳೆಯಲು ನೀರಿನ ಆಶ್ರಯವಿರ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನೀರಿನಾಶ್ರಯವಿರುವೆಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಳೆಯಾಶ್ರದಲ್ಲಿಯೇ ಬೆಳೆಯ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಪ್ರದೇಶವೇ ಹೆಚ್ಚಿರುತ್ತವೆ. ಈ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಮಳೆಯ ಜೋರು ಕಡಿಮೆಯಾದ ನಂತರ ಅಗಸ್ಟ್—ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ನಾಟಿಮಾಡಿ ಒಂದೇ ಸಲ ಭತ್ತ ಬೆಳೆಯುವುದು ರೂಢಿ. ಈ ಬೆಳೆಯ ಕೊಯ್ಲಿನ ನಂತರ ಹಸಿ ಇರುವ ಗದ್ದೆಗಳಲ್ಲಿ ಅವರೆ, ಉದ್ದು, ಹೆಸರು, ಕಡಲೆ ಮೊದಲಾದ ಬೇಳೆಕಾಳಿನ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಈ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಭೂ ಅಂತರ್ಜಲಮಟ್ಟ ಭೂಪಾತಳಿಯ ಸನಿಯದರಲ್ಲಿಯೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ಹೊಂಡ ಗಳನ್ನು ತೋಡಿ ನೀರೆತ್ತಿ ಚಳಿಗಾಲ ಹಾಗೂ ಬೇಸಿಗೆ ಕಾಲಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯ ಬಹುದಾಗಿದೆ. ಅನೇಕ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ತರಕಾರಿ (ಕಾಯಿಪಲ್ಲೆ) ಹಾಗೂ ನೆಲಗಡಲೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಈ ತೆರನಾಗಿ ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುವುದು ಸಾಮಾನ್ಯ ದೃಶ್ಯವಾಗಿದೆ. ಈ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ನದಿಗಳು ಹರಿದು ಅರಬೀ ಸಮುದ್ರ ಸೇರುತ್ತವೆ. ಸಮುದ್ರಕ್ಕೆ ಈ ನದಿಗಳು ಕೊಡುವಾಗ್ಗೆ ಅತಿಶಯ ಅಗಲ ಮುಖಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿವೆ. ಕಾಳಿ, ಅಘನಾಶಿನಿ, ಶರಾವತಿ, ನೇತ್ರಾವತಿ, ಫಾಲ್ಗುಣಿ, ಗಂಗೋಳಿ, ಸೀತಾ, ಸ್ವರ್ಣ ಪ್ರಮುಖವಾದ ನದಿಗಳು. ಇಲ್ಲಿಯ ಹವಾಗುಣದಲ್ಲಿ ವೈತ್ಯಾಸ ಕಡಿಮೆ, ಹವೆಯಲ್ಲಿ ಅಧಿಕ ಆರ್ದ್ರತೆ ಹಾಗೂ ಉಷ್ಣತೆ ತೋರಿಬರುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಬೇಧ ಕಡಿಮೆ. ವಾರ್ಷಿಕ ಮಳೆ 300—450 ಸೇ. ಮೀ. (100—150 ಅಂಗುಲ). ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ನೈಋತ್ಯ ಮಾನ್‌ಸೂನ್‌ಗಳಿಂದಲೇ ಜೂನ್‌ದಿಂದ ಅಕ್ಟೋಬರ್ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಮಳೆಯಲ್ಲಿ ರಭಸ ಹೆಚ್ಚು. ಕೆಲವೆಡೆ ಸಮುದ್ರ ಒತ್ತುಗಳಿಗೆ ಬಂಧಾರಾ ನಿರ್ಮಿಸಿ 'ಕಾರ್' ಭತ್ತ ಬೆಳೆಯುವರು. ಈ ಭೂಮಿಗಳಿಗೆ 'ಗಝನಿ' ಭೂಮಿಗಳೆಂದು ಹೆಸರು. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕುರುಚಲು ಗಿಡ ಹಾಗೂ ಚಿಕ್ಕಗಿಡಮರಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಕಾಡುಗಳೂ ಈ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಇರುವುದುಂಟು.

ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಇನ್ನೊಂದು ಅತಂಕವೆಂದರೆ ಜನಸಾಂದ್ರತೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿರುವುದು. ಅಡಿಕೆ ತೋಟಗಳಲ್ಲಿ ಘಟ್ಟದ ಕೆಳಗಿನವರೇ ಬಂದು ಕೆಲಸಮಾಡುವುದು ರೂಢಿ.

2. ಗಡಿನಾಡು.—ಇದು ಘಟ್ಟದ ಪ್ರದೇಶ ಹಾಗೂ ಬೈಲುನಾಡಿಗೂ (ಮೈದಾನ ಪ್ರದೇಶ) ನಡುವಿರುವ 25 ರಿಂದ 35 ಮೈಲು ಅಗಲವಾಗಿರುವ ಪಟ್ಟಿ. ಇದಕ್ಕೆ ಮಧ್ಯಂತರ ಪಟ್ಟಿಯೆಂದೂ ಹೆಸರು. ಇದು ಪಶ್ಚಿಮದಿಂದ ಪೂರ್ವಕ್ಕೆ ಇಳುಜಾರಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿಯ ಮಣ್ಣು ಮಿಡಿಕಟ್ಟು ಗೋಡು; ಸಾಧಾರಣ ಆಳವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಫಲವತ್ತತೆಯೂ ಸಾಧಾರಣ ಹೆಚ್ಚಿರುತ್ತದೆ. ಮಳೆಯು ಇಲ್ಲಿ 45–90 ಸೆ. ಮೀಟರ್ (30 ರಿಂದ 60 ಅಂಗುಲ) ತನಕ; ಮಳೆಗಾಲ ತುಂಬೆಲ್ಲ ಹಂಚಿ ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಮಳೆಯಿಂದಲೇ ಭತ್ತ, ಕಬ್ಬು, ರಾಗಿ, ನೆಲಗಡಲೆ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೇಳೆಕಾಳು, ಜೋಳ, ಹರಳು ಇತ್ಯಾದಿ ಬೆಳೆಗಳು ಬೆಳೆಯುತ್ತವೆ. ಈ ಪ್ರದೇಶದ ದಕ್ಷಿಣಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತನೆ ಮಾರ್ಚಿ ತಿಂಗಳಿಗೇನೇ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಭತ್ತ ಕೆಳಗಿನ ಜಮೀನುಗಳಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯಬೆಳೆ. ಮಲೆನಾಡಿಗೆ ಹೊಂದಿದ ಗಡಿನಾಡಿನ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಭತ್ತ ಜೋಳಗಳೆರಡನ್ನೂ ಸೇರಿಸಿ ಬಿತ್ತುವುರು. ಮಳೆ ಹೆಚ್ಚಾದ ವರ್ಷ ಜೋಳ ಕಿತ್ತು ಬಿಸಾಡುವುರು. ಮಳೆ ಕಡಿಮೆಯಾದ ವರ್ಷ ಭತ್ತ ತೆಗೆದುಬಿಡುವರು. ಈ ತೆರನಾದ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯಿಂದ ಒಂದಿಲ್ಲೊಂದು ಬೆಳೆ ಖಚಿತವಾಗಿ ಬಂದೇ ಬರುವುದು. ಈ ಭಾಗದ ಅನೇಕ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡು ಬೆಳೆ ತೆಗೆಯುವುರು, ಅವು ಮಿಶ್ರ ಬೆಳೆಯಾಗಿರಬಹುದು. ಅನುಸರಣೆಯ ಬೆಳೆಯಾಗಿರಬಹುದು ಇಲ್ಲವೆ ಪರ್ಯಾಯ ಬೆಳೆಯಾಗಿರಬಹುದು. ಇದು ಒಂದಿಲ್ಲೊಂದು ಬೆಳೆಯನ್ನು ತಪ್ಪದೆ ಬೆಳೆದು ಕೊಡುವ ರಕ್ಷಣಾಭೂಮಿ ರೈತನಿಗೆ. ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕೆರೆಗಳು ಹೆಚ್ಚು. ಇವು ಮಳೆಗಾಲದ ಮಳೆಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಯವಾದಾಗ ಪೂರಕ ನೀರಾವರಿಗೆ ಆಶ್ರಯಗಳಾಗಿವೆ. ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ನದಿಗಳು ಹರಿಯುತ್ತಿದ್ದರೂ ನೀರಾವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಅವುಗಳ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ವರ್ಷದ ಹವಾಮಾನದಲ್ಲಿ ಬಹಳಷ್ಟು ವ್ಯತ್ಯಾಸ ತೋರಿಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಹವ ಹಿತಕರವಾಗಿದೆ. ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕೀಳುದರ್ಜೆಯ ಗಿಡಮರಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಅರಣ್ಯಗಳಿವೆ, ಅಲ್ಲಿ ಎತ್ತರ ಹುಲ್ಲು ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಸಹ್ಯಾದ್ರಿ ಹಾಗೂ ಮಲ ಯಾದ್ರಿ ಪರ್ವತಶ್ರೇಣಿ ಅಂಚುಗಳು ಒಳಸೇರಿವೆ; ಬಿಡಿ ಬೆಟ್ಟಗಳೂ ತೋರಿಬರುತ್ತವೆ.

3. ಮೈದಾನ ಪ್ರದೇಶ

ಮೈದಾನ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಬೈಲುನಾಡು, ಎರೆನಾಡುಗಳೆಂದೂ ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಸಂಬೋಧಿಸುವರು. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೆಂದರೆ ಗಿಡಮರಗಳು ಇಲ್ಲದೆ ಕಣ್ಣುಹರಿಸುವವರೆಗೆ ವಿಶಾಲ ಬೈಲು ಕಾಣುತ್ತಿರುವುದು ಹಾಗೂ ಎರೆಭೂಮಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವುದು ಆಗಿದೆ. ಇದು ರಾಜ್ಯದ ಒಣಪ್ರದೇಶ. ಇದು ಮೈದಾನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದರೂ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಬಿಡಿ ಗುಡ್ಡಗಳು ತೋರಿಬರುತ್ತವೆ. ಮಳೆ 20—25 ಸೆ. ಮೀಟರ್ (13 ರಿಂದ 24 ಅಂಗುಲ); ನೈಋತ್ಯ ಹಾಗೂ ಈಶಾನ್ಯ ಮಾನ್‌ಸೂನ್‌ಗಳೆರಡರಿಂದಲೂ ಮಳೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದರೂ ಈಶಾನ್ಯ

ಮಾನ್‌ಸೂನ್‌ಗಳಿಂದಲೇ ಹೆಚ್ಚು. ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ ಹಾಗೂ ಅಕ್ಟೋಬರ್ ತಿಂಗಳಂಗಳಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಮಳೆ; ಆದುದರಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ಮಣ್ಣು ಕೊಚ್ಚಣೆ ಭೀತಿ ಹುಟ್ಟಿಸುವ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಮಳೆಯು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿರುವಂತೆ ಅದರ ಬೀಳುವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಅನಿಶ್ಚಿತತೆಯೂ ಹೆಚ್ಚು, ಹಲವಾರು ವರ್ಷ ಅತ್ಯಂತ ಕಡಮೆ ಮಳೆಬಿದ್ದು ಕೆಲವರ್ಷ ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಳೆಬೀಳದೆ ಆಗಾಗ ಕ್ಷಾಮು ಈ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು. ಬೀಳುವ ಕಡಿಮೆ ಮಳೆಯಲ್ಲಿ ರಭಸ ಹೆಚ್ಚು. ಆದುದರಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ಮಣ್ಣುಕೊಚ್ಚಣೆ ಭೀತಿ ಹುಟ್ಟಿಸುವ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ. ರಾಜ್ಯದ ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಕಪ್ಪುಬಣ್ಣದ ಎರೆಭೂಮಿಯು ಹೆಚ್ಚು. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಮರಳುಕೂಡಿದ ಕೆಂಪು ಭೂಮಿಯೂ ಇರುವುದುಂಟು. ಕೆಂಪುಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾಗಿ ಮಳೆಯಾದರೆ ಸಜ್ಜೆ, ಜೋಳ, ಕಡಲೆಕಾಯಿ. ಮೊದಲಾದ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ದಕ್ಷಿಣ ಕೆಂಪು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ರಾಗಿ, ಕಡಲೆಕಾಯಿ, ಹರಳು ಹುರುಳಿ ಮೊದಲಾದ ಬೆಳೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಈ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮಳೆಗಾಲದ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಬೀಳುವುದರಿಂದಲೂ ನೀರನ್ನೂ ಹಿಡಿದಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವ ಕಪ್ಪು (ಎರೆ) ಮಣ್ಣಿರುವುದರಿಂದಲೂ ಹಿಂಗಾರಿಯಲ್ಲಿ ಗೋಧಿ, ಬಿಳಿಜೋಳ, ಕಡಲೆ, ಕುಸುಂಬೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಮುಂಗಾರಿಯಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತಿ, ಹಿಂಗಾರಿಯಲ್ಲಿ ಸುಗ್ಗಿಮಾಡುವ ಪದ್ಧತಿಯು ಈ ಪ್ರದೇಶದ ಮುಖ್ಯ ಹಣದ ಬೆಳೆಯು, ಈ ವಿಭಾಗದ ದಕ್ಷಿಣಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಕೆರೆಗಳಿರುವುದರಿಂದ ಅವುಗಳ ನೀರಿನಾಶ್ರಯದಿಂದ ಭತ್ತ, ರಾಗಿ, ಮುಸುಕಿನ ಜೋಳ, ನೆಲ ಗಡಲೆಗಳನ್ನು ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ, ಇತ್ತೀಚೆಗಿನ ಕೆಲದಿನಗಳಿಂದ ಘಟಪ್ರಭಾ, ತುಂಗಭದ್ರಾ, ಭದ್ರಾ ಜಲಾಶಯಗಳಿಂದ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಎಕರೆ ಈ ಭಾಗದ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ನೀರಾವರಿ ಸೌಲಭ್ಯ ದೊರೆತು ಸಮೃದ್ಧಿಗೆ ಸೋಪಾನವೇರ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಕೃಷ್ಣಾ, ಮಲಪ್ರಭಾಗಳ ಕಾರ್ಯ ಪೂರೈಸಿದರೆ ಈ ಭಾಗದ ಬಹುಪ್ರದೇಶ ಅತ್ಯಂತ ಸಮೃದ್ಧಿಯ ನಾಡಾಗಿ ಬಹುಭಾಗ ಕ್ಷಾಮದ ದವಡೆಯಿಂದ ಪಾರಾದಂತಾಗುವುದು, ನೀರಾವರಿ ಹತ್ತಿ, ಭತ್ತ, ಮುಸುಕಿನಜೋಳ, ನೆಲಗಡಲೆ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯ ನೀರಾವರಿ ಬೆಳೆಗಳು. ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ ಗಡಿನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಹಾಯ್ದು ಈ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಹರಿದು ಬರುವಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿಗೆ ನದಿಗಳೆಲ್ಲ ಬಲಶಾಲಿಗಳಾಗುತ್ತವೆ. ಭೀಮಾ, ಕೃಷ್ಣಾ ಘಟಪ್ರಭಾ, ಮಲಪ್ರಭಾ, ತುಂಗಭದ್ರಾ ನದಿಗಳು ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹರಿದಿವೆ. ಕೆಲವೆಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಧಿಕ ಬಿಸಿಲು—ಉಷ್ಣಾಂಶ, 45°C ತನಕವು ಹೋಗುವುದು. ಈ ತೊಂದರೆಯನ್ನುಳಿದರೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಈ ವಿಭಾಗದ ಹವಗುಣ ಹಿತವಾದುದೆಂದೇ ಹೇಳಬಹುದು.

ಕರ್ನಾಟಕದ ಕೃಷಿಯ ಕೆಲ ಆಕರ್ಷಕ ಸಂಗತಿಗಳು

(i) ವ್ಯವಸಾಯ ಹಾಗೂ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಸಂಪತ್ತು

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಮಣ್ಣುಗಳು ನೆಲೆನಿಂತಿವೆ, ಈ ನೆಲದ ಮಣ್ಣಿನ ಗುಣವೇ ನಾಡಿನ ಹಾಗೂ ನಾಡಿಗರ ಹೆಚ್ಚಳಕ್ಕೆ ಕಾರಣ, ಕರಾವಳಿಯ ಮೆಕ್ಕಲು, ಘಟ್ಟದ ಪ್ರದೇಶದ

ಕಾಗದಾಳಿ (ಜಂಬಟ್ಟಿಗೆ), ಗಡಿನಾಡಿನ ಮಡಿಕಟ್ಟು, ಬೈಲು (ಮೈದಾನು) ನಾಡಿನ ಎರೆ ಹಾಗೂ ಮಂಸಾರಿ (ಕಪ್ಪು, ಕೆಂಪು), ಕೊಳ್ಳ ಹಾಗೂ ತೊರೆ ತೀರಗಳ ರೇವೆ (ಒಂಡು) ಕನ್ನಡನಾಡಿನ ಮಣ್ಣಿನ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಎತ್ತಿತೋರಿಸುತ್ತಿವೆ. ಒಂದೊಂದು ತೆರನಾದ ಮಣ್ಣು ಒಂದೊಂದು ತೆರೆನಾದ ಬೆಳೆ ಬೆಳೆಯಲು ಉತ್ಕೃಷ್ಟ. ಜಾಗತಿಕ ಉತ್ಪತ್ತಿ (ಇಳುವರಿ) ಪಡೆಯುವಷ್ಟು ಆಯಾಯ ಬೆಳಗೆ ಹೊಂದಿಕೆಯಾದ ಮಣ್ಣಗಳು ಈ ನಾಡಿನಲ್ಲಿವೆ

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯದ ಬೆಳೆಗಳಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಆ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಯಥಾರ್ಥತೆಯಿದೆ. ತೋಟಗಾರಿಕೆಯ ಬೆಳೆಗಳಾದ ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ, ಏಲಕ್ಕಿ, ಕಾಫೀ, ಕಿತ್ತಳೆ, ನಿಂಬೆ, ಮೊಸಂಬಿ, ಹಲಸು, ಮಾವು, ಚಿಕ್ಕು, ಅನಾನಸ, ಗೋಡಂಬಿ, ಮೆಣಸು, ವೀಳ್ಯದೆಲೆ, ಡಾಳಿಂಬ, ಬಾಳೆ, ದ್ರಾಕ್ಷಿ, ಪೇರಲ, ಅಂಜೂರಿ, ಸೀತಾಫಲಗಳು, ಹೊಲಗದ್ದೆಗಳ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಜೋಳ, ರಾಗಿ, ಬತ್ತ, ಮುಸುಕಿನ ಜೋಳ, ಸಜ್ಜೆ, ಗೋದಿ, ಸಾವೆ, ನವಣೆ, ತೊಗರಿ, ಅಲಸಂದಿ ಹೆಸರು, ಉದ್ದು, ಅವರೆ, ಹುರುಳಿ, ಮಡಕೆ, ಕಡಲೆ, ಸೇಂಗಾ, ಕುಸುಬೆ, ಎಳ್ಳು, ಗುರೆಳ್ಳು, ಔಡಲ, ಆಗಸೆ, ಹತ್ತಿ, ಪುಂಡಿ, ತಂಬಾಕು, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಸಾಸ್ವಿ, ಕೊತ್ತಂಬರಿ, ಜೀರಿಗೆ, ಉಳ್ಳಿಗಡ್ಡಿ, ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿ, ಕಬ್ಬು, ತೆರತೆರನಾದ ಕಾಯಿಪಲ್ಲೆ, ಗಡ್ಡೆಗೆಣಸು, ಆಲೂಗಡ್ಡೆ, ಹಣ್ಣು ಹಾಗೂ ಹೂ ಬೆಳೆಗಳು ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುವ, ಬೆಳೆಗಳ ಬಹುದೊಡ್ಡ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿವೆ. ಜೋಳ, ರಾಗಿ, ಬತ್ತ, ಗೋದಿ, ಕಡಲೆ, ಸೇಂಗಾ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಹತ್ತಿ, ಕಾಫೀ, ಏಲಕ್ಕಿ, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ, ಮಾವು, ಕಿತ್ತಳೆ, ಪೇರಲ ಕರ್ನಾಟಕದ ಹೆಮ್ಮೆಯ ಹಣದ ಬೆಳೆಗಳು.

ಕರ್ನಾಟಕದ ಜಲಸಂಪತ್ತೂ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಕೃಷಿಗೆ ನೆರವಾಗಿದೆ. ನೂರರಲ್ಲಿ ಎಂಭತ್ತೈದು ಪಾಲು ಕೃಷಿ, ಮಳೆಯನ್ನೇ ಆಧಾರಿಸಿದೆ. ಹಲವಾರು ಅಣೆಕಟ್ಟು, ಕೆರೆ, ಭಾವಿಗಳಿದ್ದರೂ ಅವುಗಳಿಂದ ಶೇಕಡ ಹದಿನಾಲ್ಕರಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಸಧ್ಯ ನೀರಿನಾಶ್ರಯವಿದೆ. ಮಳೆ ಕರಾವಳಿಯಿಂದ ಒಳನಾಡಿನ ಕಡೆಗೆ ನಡೆದಂತೆ ಕಡಮೆಯಾಗುತ್ತ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಮಳೆಯ ಪ್ರಮಾಣ 300 ಅಂಗುಲದಿಂದ 15 ಅಂಗುಲಗಳ ತನಕ. 15 ಅಂಗುಲದಷ್ಟು ಕಡಮೆ ಮಳೆ ಹಂಚಿ ಬಿದ್ದಲ್ಲಿ ಉತ್ಕೃಷ್ಟ ಬೆಳೆ ಬರುವ ಮಣ್ಣು, ಹವಾಗುಣ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿದೆ. ರಾಜ್ಯದ ಮೈದಾನು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿನ ಬಹು ಭಾಗದಲ್ಲಿರುವ ಎರೆ ನೆಲವೇ ಇದಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿ. ಈ ಕರಿ ಭೂಮಿಯಿಂದಲೇ ಈ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ 'ಕರ್ನಾಟಕ' ವೆಂದು ಹೆಸರು ಬಂದಿರಬೇಕೆಂದು ಒಂದು ವಾದ. ಮುತ್ತಿನಂತಹ ಜೋಳ, ಸೆಜ್ಜೆ, ತುಂಬಿಕೊಂಡು ಬೆಳೆಯುವ ಗೋಧಿ, ಕಡಲೆ, ಕುಸುಬೆ, ರೇಶ್ಮೆಯಂತಹ ಹತ್ತಿ ಬೆಳೆಗೆ ಇದು ಮಿಸಲು ಮಣ್ಣು. ಕರ್ನಾಟಕ, ಹತ್ತಿ ಬೆಳೆಗೆ ಹೆಸರಾಗಿದೆ. ನೀರಿನಾಶ್ರಯವಿರುವಲ್ಲಿ ಉದ್ದ ಎಳೆಯ, ಅತ್ಯಧಿಕ ಇಳುವರಿ ನೀಡುವ ಹತ್ತಿ ಇಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯಂಬಲ್ಲದು (ವರಲಕ್ಷ್ಮಿ ರಾಜ್ಯದ ಸಂಪಲ್ಲಕ್ಷ್ಮಿ). ಹತ್ತಿ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಬಹು ಪುರಾತನ ಕಾಲದಿಂದ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಹತ್ತಿಯ ಕತೆ ಅಂತೆಯೇ ನಾಡಿನಷ್ಟೇ ಪ್ರಾಚೀನವಾಗಿದೆ. ಈ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಈ ಕಡಮೆ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಬೀಳುವ ಮಳೆ ಕೆಲವರ್ಷ

ಸರಿಯಾಗಿ ಬೀಳದೆ ಹೋಗುವುದುಂಟು. ಆಗ ಬರಗಾಲ ಕೆಲವೆಡೆಗಳಲ್ಲಿ ತಾಂಡವವಾಡುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲು ತುಂಗಭದ್ರಾ, ಮಲಪ್ರಭಾ ಘಟಪ್ರಭಾ, ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿ ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಹಾಯಕವಾಗಿವೆ. ಕೃಷ್ಣಾ ಯೋಜನೆಯು ಪೂರ್ತಿಯಾದಾಗ ಈ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಬರದ ಭೀತಿಯೇ ಉಳಿಯಲಾರದು. ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಆಗ ಭಾರತದ ಆಹಾರದ ಕಣಜವಾಗುವುದು. 25 ರಿಂದ 40 ಅಂಗುಲ ಮಳೆ ತಪ್ಪದೇ ಬೀಳುವ ಗಡಿನಾಡು ರಾಜ್ಯದ ಅತ್ಯಂತ ಸಮೃದ್ಧ ಬೆಳೆ ಪ್ರದೇಶ. ಅಲ್ಲಿ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಬೆಳೆ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತವೆ. ಜೋಳ ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಬೆಳೆಯಾದರೆ, ರಾಗಿ ದಕ್ಷಿಣ ಕರ್ನಾಟಕದ (ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನ ಪ್ರದೇಶ) ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಬೆಳೆಯಾಗಿದೆ.

ಕಾಫೀ, ಏಲಕ್ಕಿ, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ, ಕಿತ್ತಳೆ, ಗೋಡಂಬಿ ರಾಜ್ಯದ ಹೊರಗಿನ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಪೂರೈಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಪಡೆದಿವೆ. ಕೆಲವು ಪರದೇಶಗಳಿಗೆ ರಫ್ತಾಗಿ ವಿದೇಶಿ ವಿನಿಮಯ ಹಣ ಸಂಪಾದಿಸುವ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯ ಅಂಶಗಳಾಗಿವೆ.

(ii) ಅರಣ್ಯ ಸಂಪತ್ತು

ಅರಣ್ಯ ಬೇಸಾಯದ ಸಾಕುತಾಯಿ. ಕರ್ನಾಟಕದ ಅರಣ್ಯ ಸಂಪತ್ತು ಕೃಷಿಸಂಪತ್ತಿನಷ್ಟೇ ಪ್ರಧಾನ ಅಂಶವಾಗಿದೆ. ರಾಜ್ಯದ ಒಟ್ಟು ಕ್ಷೇತ್ರದ ಸರಾಸರಿ ಒಂದು ಐದನೆಯ ಅಂಶ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಕಾಡಿದೆ (ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ 18·4 — 13,598 ಚದರ ಮೈಲಿ ಅಂದರೆ 35,218,82 ಹೆಕ್ಟೇರು). ಇದರ ಬಹುಭಾಗವೆಲ್ಲ ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿದೆ. ತೇಗ, ಶ್ರೀಗಂಧ, ಬೀಟಿ, ನೀಲಗಿರಿ ಮೊದಲಾದ ಹಲವಾರು ಅರಣ್ಯ ವೃಕ್ಷಗಳಲ್ಲದೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶ ಮೃದುಂವೃಕ್ಷ, ಗೋಡಂಬಿ, ರಬ್ಬರ, ಕೊಕೊ, ಲವಂಗ, ದಾಲ್ಚಿನ್ನಿ, ತಾಳೆ, ಕಾಫಿ ಬೆಳೆಗೂ ಪ್ರಖ್ಯಾತವಾಗಿದೆ. ನಾಡಿನ ನದಿಗಳೆಲ್ಲ ಈ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿಯೇ ಹುಟ್ಟಿವೆ. ಹಲವಾರು ಬೃಹತ್ ನೀರಾವರಿ ಹಾಗೂ ವಿದ್ಯುತ್‌ಶಕ್ತಿ ಉತ್ಪಾದನೆ ಕೇಂದ್ರಗಳೂ ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿವೆ. ಕರ್ನಾಟಕದ ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿನ ತೇಗ, ಶ್ರೀಗಂಧ, ಹಾಗೂ ಬೀಟೆ ಅತ್ಯಂತ ಶ್ರೇಷ್ಠದರ್ಜೆಯವೆಂದು ಹೆಸರಾಗಿವೆ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಒಂದು ಘನಅಡಿ ಬೀಟಿಗೆ 2050 ರೂ. ಬೆಲೆಯಾಯಿತೆಂಬ ದೃಷ್ಟಾಂತ ನೀಡಿದರೆ ಈ ಮಾತಿನ ಸತ್ಯತೆಯ ಅರಿವಾಗದಿರದು. ಮಳೆಯ ನಿಯಂತ್ರಣ, ಹವಾಮಾನ ನಿಯಂತ್ರಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರವಹಿಸಿ, ಸೌಂದರ್ಯದ ತಾಣವಾಗಿ, ಹಲವಾರು ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಆಸ್ಪದಮಾಡಿಕೊಟ್ಟು, ರತ್ನಗರ್ಭೆಯಾದ ಅರಣ್ಯ, ಕರ್ನಾಟಕದ ಬಹುದೊಡ್ಡ ಆಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ.

(iii) ಪಶುಸಂಪತ್ತು

ಕರ್ನಾಟಕ ಬೆಳೆ ಬೆಳೆಯಲು ಹಾಗೂ ಅರಣ್ಯ ಸಂಪತ್ತಿಗೆ ಹೆಸರಾಗಿರುವಂತೆ ದನಕರು ಆಕಳು ಎಮ್ಮೆ, ಎತ್ತು, ಕುರಿಗಳಿಗೂ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಪಡೆದಿದೆ. ಅಮೃತಮಹಲ್, ಹಳ್ಳಿಕಾರ್, ಖಿಲಾರಿ ಕೃಷ್ಣಾಕೊಳ್ಳ, ದೇವನಿಗಳು ರಾಜ್ಯದ ಪ್ರಖ್ಯಾತ ಆಕಳ ತಳಿಗಳು. ಅಮೃತಮಹಲ್ ಹೈನಕ್ಕೂ

ಹೊಲಕೆಲಸಗಳಿಗೂ, ದಾರಿನಡೆಯಲಿಕ್ಕೂ ಹೆಸರಾಗಿ ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ದಾಖಲೆಯನ್ನೇ ಸ್ಥಾಪಿಸಿವೆ. ಟಿಪ್ಪುಸುಲ್ತಾನ, ಈ ತಳಿಯ ಎತ್ತುಗಳನ್ನು ಯುದ್ಧೋಪಕರಣ ಸಾಗಿಸಲು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಇವು ಅತ್ಯಂತ ಸುಂದರ ದನಗಳೆಂದು ಖ್ಯಾತಿಹೊಂದಿವೆ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಹೈನಕ್ಕಾಗಿ ಜರ್ಸಿ, ಹೊಲ್‌ಸ್ಟಿನ್—ಫ್ರಿಜಿಯನ್, ರೆಡ್‌ಡೇನ್ ಮಿಶ್ರತಳಿ ದನಗಳೂ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಜನಪ್ರಿಯಂತೆ ಪಡೆಯುತ್ತನಡೆದಿವೆ. ಧಾರವಾಡ ಇಲ್ಲವೆ ಹೊಳೆಸಾಲು ಎಂಬ ತಳಿಯ ಎಮ್ಮೆಗಳು ರಾಜ್ಯದವು. ಹಾಲಿಗಾಗಿ ಇವು ಪ್ರಸಿದ್ದಿಪಡೆದಿವೆ. ಬನ್ನೂರು, ಹಾಸನ ಹಾಗೂ ಬಳ್ಳಾರಿ ರಾಜ್ಯದ ಮುಖ್ಯ ಕುರಿತಳಿಗಳು. ಮೊದಲನೆಯದು ಉತ್ಕೃಷ್ಟಮಾಂಸದ ತಳಿಯಿಂದೂ ಹೆಸರಾಗಿದೆ.

(iv) ರೇಶ್ಮೆ ವ್ಯವಸಾಯ

ರೇಶ್ಮೆ ವ್ಯವಸಾಯ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಆಕರ್ಷಣೆಯಾಗಿದೆ. ಪ್ರತಿ ಎಕರೆಗೆ ಅತ್ಯಧಿಕ ಆದಾಯ ನೀಡುವ ಕಸಬುಂಗಳಲ್ಲಿ ಇದೊಂದು. ಹಿಂದಿನ ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಇದು ಅತ್ಯಂತ ಜನಾಕರ್ಷಕ ದಂಧೆಯಾಗಿದೆ. ಮೈಸೂರು ರೇಶ್ಮೆ ಜಗದ್ವಿಖ್ಯಾತಿ ಪಡೆದಿದೆ. ಇಂದು ರೇಶ್ಮೆಸಾಕಣೆ ಕರ್ನಾಟಕದ ಇತರೆಡೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರಸಾರಣೆಗೊಳ್ಳುತ್ತ ನಡೆದಿದೆ.

(v) ಮೀನು ಸಂಪತ್ತು

ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ 200 ಮೈಲಿಗಳಷ್ಟು ಸುದೀರ್ಘವಾದ ಕಡಲದಂಡೆಯಿರುವುದು ಒಂದು ಭಾಗ್ಯ. ಸೌಂದರ್ಯ ಹಾಗೂ ಜಲಪರ್ಯಟನೆಗಳಿಗೆ ಆಸ್ಪದಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿರುವ ಕಡಲು ಅಧಿಕ ಆಹಾರ ನೀಡುವ ಅನ್ನಪೂರ್ಣೆಯೂ ಆಗಿದೆ. ಕರಾವಳಿಯ 10,000 ಚದರ ಮೈಲು ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಮೀನು ಹಿಡಿಯಬಹುದಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಮ್ಯಾಕರೇಲ್ ಮೀನು ಅಧಿಕ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಗುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಇದು ಮ್ಯಾಕರೇಲ್ ಕರಾವಳಿಯೆಂದೇ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಪಡೆದಿವೆ. ಸಾರ್ಡಿನ ಮೀನುಗಳು ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಪಡೆದ ಮೀನುಗಳು. ಕೃಷಿಯ ಇತರ ಅಂಶಗಳಂತೆ ಕಡಲ ಮೀನುಂಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದನೆಯಂ ತೊಂದರೆಯಿಲ್ಲ. ಸುಗ್ಗಿ ಮಾಡುವುದೇ ಮುಂದಿರುವ ಕಾರ್ಯ. ಈ ಕಾರ್ಯ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಇತ್ತೀಚಿನ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಗಮನಾರ್ಹ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಗತಿ ಹೊಂದುತ್ತ ನಡೆದಿದೆ. ಮೀನು ಹಿಡಿಯುವ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಿ ವಿಸ್ತೃತಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಡೋಣಿಗಳಿಗೆ ಯಾಂತ್ರಿಕ ಶಕ್ತಿ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಶೇಖರಣೆ, ಸಂಸ್ಕರಣೆ. ಹಂಚಿಕೆ ಹಾಗೂ ಮಾರಾಟ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳೂ ಬಲಗೊಂಡಿವೆ. ಸುಧಾರಿತ ಮೀನು ಹಿಡಿಯುವ ಹಡಗು ಕಟ್ಟಲು, ಹಡಗು ರಚನಾ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಬೆಸ್ತರಿಗೆ ಹೊಸ ಸಲಕರಣೆ ಹಾಗೂ ಹೊಸ ಪದ್ಧತಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತರಬೇತಿ ಕೊಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಒಳನಾಡಿನ ಜಲಾಶಯಗಳಿವೆ. ಅಲ್ಲಿ ಅತಿಬೇಗ ಬೆಳೆಗೆ ಹೊಂದುವ ಕಟ್ಲಾ, ರೋಹು, ಮೃಗಾಲ್ ಹಾಗೂ ಕನ್ನಡಿ ಮೀನು ಬೆಳೆಯಿಸುವ ಕಾರ್ಯ ನಡೆಯಿದೆ.